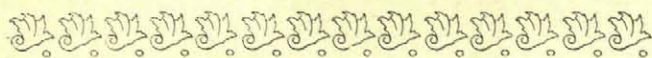

De Benjamin onzer gevederde zangers ontbreekt in geen enkele tuin. Hij evenaart de spreekw. in vroolijkheid: zelfs als de hof met een sneeuwlaag bedekt is, klinkt van uit een haag of uit een houtmijt zijn opgewekt liedje. De merel laat slechts een tink-tink hooren; en als het hard wintert, nadert hij uw woning en schijnt een kleinigheid te vragen van den rijkdom, dien de tuin in de afgeloopen zomer heeft opgebracht. En o, die zangers zijn zoo spoedig tevreden: gretig pikken ze in een rottenden appel of peer, een koolraap hollen ze uit als een muis, zelfs een biet is hun welkom. We zijn verplicht al onze vrienden te helpen die onze tuin- en boomvruchten hielpen beschermen door schadelijk ongedierte te vernietigen. Wij, buitenmensen, behoeven ons zelfs in den winter niet te vervelen.

Rijswijk (G.), Juni '05.

B. J. VAN WAGENSVELD.

VAN EEN BOKTOR

(*Salperda populnea* L.).

Toen wij in onze school, die mooie plaat kregen van het Staatsboschbeheer met „insecten schadelijk voor naald-hout” heb ik dezelfde week aan mijn negenjarige leerlingen zoo aanschouwelijk mogelijk het leven van de harsbuilrups onderwezen en hen aangespoord ook eens knobbels en uitwassen mee te brengen.

Den volgenden dag kreeg ik verschillende galvormigen in school o. a. van wilg, havikskruid en akkerdistel, en wist een mijner leerlingen te vertellen, dat daar rups noch vlinder in had gezeten maar een „vliegje.” Hij had goed gezien, dat het geen vliegje maar een rupsje was geweest, kon hij natuurlijk niet helpen.

Onder die takjes was er ook een, dat van een Ratelpopulier „bew-essche” (*P. tremula*) kon zijn. Ik spleet het vingerdikke stokje overlans open en een lichtgeel wormpje met donkerbruinen kop, het lichaam geringd als een houtschroef, lag in 't midden, waar een lang gaatje was uitgevreten; terwijl houtknaagsel beneden en boven de ruimte afsloten. Ik liet het de leerlingen zien, bond de beide helften met een touwtje aaneen en legde het daarna in de kast, terwijl wij afspraken er later weer naar te kijken, om te weten, wat er uitgroeid zou zijn.

Ik durf niet beslissen, wie het nieuwsgierigst daarnaar was, want even onkundig waren in deze en leerling en meester.

Lang na dien, het takje was ongemerkt naar achteren gekomen, kreeg ik het bij een opruiming toevallig in handen. Ik bond het touwtje los, boog de beide helften uiteen en.... met gevouwen pootjes lag daar een kever met lange sprietjes, zwart van onderen. Voorzichtig deed ik hem met een griffel uit de gleuf in mijn hand vallen en wendde en keerde hem, zoodat ik aan alle kanten wist hoe hij er uit zag. Een boktor was het; van kleur gelijk aan een populier-boktor; maar dat kon toch niet, het was zoo'n klein exemplaar. Zou hij mogelijk niet tot ontwikkeling zijn gekomen, wat verdroogd of zoo?

Al deze veronderstellingen vlogen door mijne gedachten en daarna liet ik aan de leerlingen de wonderlijke gedaante- verwisseling zien. Zij verheugden zich zeer, evenals zij dat zouden gedaan hebben wanneer zij papa Bamberg of Uferini een biljartbal in een duif hebben zien veranderen.

Ik gaf hun den naam Boktor, verklaarde dezen, en stelde hen daarmee tevreden. Niet alzo ik. In Oudemans blz. 695 vond ik, wat ik zocht. „*Saperda populnea*, ook wel de

kleine populier-boktor genoemd, is slechts 9 tot 13,5 m.M. lang (de gewone populier-b. (*S. carcharias*) meet 20—28 m.M.), zwart grijsgeel behaard; over het algemeen is de beharing op de bovenzijde slechts matig dicht, zoodat de donkere grondkleur duidelijk zichtbaar blijft; plaatselijk is zij echter dichter en vormt een paar strepen op het halsschild en eenige vlekken op de dekschilden. Op klaterpopels. De larve leeft in de takken, die daardoor knobbels verkrijgen. Ik vond ze ook in de takken van oude boomen. De ontwikkeling duurt 2 jaar en de kever verschijnt in Mei en Juni. Algemeen, waar klaterpopels groeien.”

Ziezoo, daar kon ik het vooreerst mee doen! Ik keek sedert nog wel eens weer naar knobbels aan ratelpopulieren, maar nooit vond ik er zooveel als 20 Januari l.l.

Langs een akker vlak bij den weg stonden allerlei wilgen, vogelkers, bramen en frambozen dooreen. Ook stond daartusschen een gezelschap opgeschoten loten van de ratelpopulier, als een duim zoo dik. Deze zaten alle, en het waren er wel een tiental, vol met knobbels en gaten. Zouden in die dikke takken nu nog larven van boktorren zitten? zoo vroeg ik mij verwonderd af, en waarlijk, 't zat alles vol, man aan man, d. w. z. een centimeter of vier stond hun wieg van elkaar. De takken waren drie jaar oud, de larven groot en dus volwassen, en ik zal ze weer wegleggen en zien of ze uitkomen. Ik ga noteeren, wanneer en waar die diertjes hun woning verlaten. Eén takje was er bij, waar naast de larve, slechts door een dun wandje daarvan gescheiden, een hokje was met ± 9 witte glazigdoorschijnende eitjes. Ik heb het nog opgezonden naar het phytopathologisch instituut, vanwaar ik de mededeeling kreeg, dat het „insecten-eieren” waren, doch niet van den boktor, daar deze de eitjes één bij één legt.

't Spreekt van zelf, dat wanneer deze torren zoo veelvuldig optreden, als hier het geval is, aan het hout schade wordt berokkend. Edoch, het is voor de landbouwers zoo erg niet: „bew-esschen trekt al 't vet oet de ground, en 't hold is niks weerd; ie könt er gen klómp van maken en 't wil nig es branden.”

Denekamp, Januari '06.

J. B. BERNINK.

EENIGE JAREN BIJ DE TABAK IN DELI.

Een Storm.

Gewoonlijk treedt eens per jaar een storm op, kort doch hevig, juist in den tijd, dat de tabak te velde staat.

Als ik 't wel heb, gebeurt dat in Juli of in 't begin van Augustus. Zoo'n storm komt van den kant van 't gebergte, door een inzinking daarin, naast den vulkaan Sibajak, de zoogenaamde Pintoe Alam.

Die stormen zijn ter plaatse bekend onder den naam „Sumatraantje”.

Ze zijn gekenmerkt door zeer plotseling opkomen en onmiddellijk losbarsten, korten duur, vij hevig onweer en kolossale regenval. Ik zag ze nooit anders dan tegen 2 uur in den namiddag verschijnen en tusschen 4 en 5 uur was alles voorbij. Ik zeg „alles”, want een belangrijk deel van den oogst is in die paar uren vernietigd. En niet alleen te velde staand gewas, maar ook tabak in de schuren, want zoo'n atapdak is niet bestand tegen die wind, zelfs niet al is 't gegapit of getindist. Want die atap, bestaande uit een niboenglatje waaraan dubbelgevouwen bladen van